

คุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี

วิมล หัสรงค์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

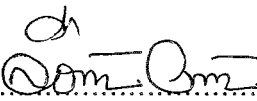
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร และคณะกรรมการควบคุม
มาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหาร ได้พิจารณาปัญหาพิเศษฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
ทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

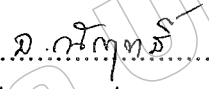
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

.....

(อาจารย์ลือชัย วงษ์ทอง)

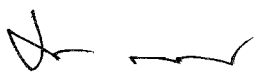
คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการบริหาร

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุรติ สุกตรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์เอกลักษณ์ นันทฤทธิ์)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(รองศาสตราจารย์ สุรติ สุกตรัตน์)

วันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี” เล่มนี้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ทุกประการ และสำเร็จลงได้ด้วยความรู้ของ รองศาสตราจารย์ ศรuti สกฤตรัตน์ อาจารย์ลือชัย วงษ์ทอง อาจารย์พิกุล กันทะวัง และจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สินชัย ฌโนมสิน (พัฒนาการจังหวัดตราด) และคุณยุทธศาสตร์ วิทยาภรณ์ (นักพัฒนาการจังหวัดจันทบุรี) ที่กรุณาให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องที่ศึกษาอีกทั้งช่วยติดต่อประสานการติดตาม จัดเก็บข้อมูลและทดสอบเครื่องมือจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทั้งจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดให้ได้รับความสะดวกตลอดเวลาในการเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อานวย คุณสุข (ครูชำนาญการพิเศษ) ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดจันทบุรี ที่ช่วยดูแลและเป็นกำลังใจอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลา ที่เริ่มคิดทำวิจัยจนเสร็จ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อภากร มินวงษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ที่ได้ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ชี้แนะทั้งในด้านวิชาการและด้านต่าง ๆ ในช่วงท้ายของการทำการศึกษาวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการจนกระทั่งผู้ศึกษาวิจัยสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป สมหวังดังเจตนารมณ์ทุกประการ

และท้ายที่สุด ขอขอบคุณกำลังใจและที่พักพิงจากพ่อ-แม่ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการรวบรวมเอกสารตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สัมฤทธิ์ผลในที่สุด

วิมล หัศจรรย์

ชื่อปัญหาพิเศษ   คุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี
 ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ   วิมล หัสรงค์
 สาขาวิชา   รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารทั่วไป)
 ปีการศึกษา   2550

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี ด้านนโยบายของหน่วยงาน ด้านโครงสร้างของงาน ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน และด้านความก้าวหน้า

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 32.58 และ ค่อนข้างพอใจคิดเป็นร้อยละ 30.23 โดยแยกเป็นรายด้าน ด้านนโยบายของหน่วยงานมาเป็นอันดับหนึ่ง ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมาเป็นอันดับสอง ด้านโครงสร้างของงานมาเป็นอันดับสาม ด้านสภาพการปฏิบัติงานมาเป็นอันดับสี่ และด้านความก้าวหน้ามาเป็นอันดับห้า โดยแต่ละด้านมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ในส่วนของการศึกษาส่วนบุคคลพบว่า เพศชายมีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานมากกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 41-45 ปี มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการพัฒนามากกว่าอายุระหว่าง 23-40 ปี สถานที่ปฏิบัติงานระดับจังหวัดมีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานมากกว่าสถานที่ปฏิบัติงานระดับอำเภอ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานมากกว่าตำแหน่งผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ระยะเวลาการทำงาน 21-30 ปี มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานมากกว่าผู้ที่ทำงาน 1-10 ปี และ 11-20 ปี

จากข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาหน่วยงานพัฒนาชุมชนทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอในจังหวัดจันทบุรี จึงควรที่จะได้มีการส่งเสริมสนับสนุนคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในด้านของความก้าวหน้า ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้างของงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านนโยบายของหน่วยงานตามลำดับ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย.....	6
2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนา.....	9
องค์ประกอบของการบริหารการพัฒนา.....	14
ความหมายของการพัฒนาชุมชน.....	17
ความสำคัญของการพัฒนาชุมชน.....	25
ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน.....	28
ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน.....	29
คำอธิบายประกอบยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน.....	41
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	42
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย..... 62
	ประชากร..... 62
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 62
	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ..... 63
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 63
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 64
	เกณฑ์การแปลผล..... 64
	เกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลผล..... 64
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 64
4	ผลการวิจัย..... 65
5	สรุปผลการศึกษาและเสนอแนะ..... 85
	สรุปผลการศึกษา..... 85
	การอภิปรายผล..... 87
	บรรณานุกรม..... 89
	ภาคผนวก..... 95
	ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ..... 101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน ระยะเวลาที่ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	65
2 จำนวนและร้อยละ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามนโยบายของหน่วยงาน ด้านโครงสร้างของงาน ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานและด้านความก้าวหน้า.....	67
3 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	68
4 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชนด้านนโยบายของหน่วยงาน.....	69
5 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชนด้านโครงสร้างของงาน.....	70
6 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชนด้านสภาพการปฏิบัติงาน.....	72
7 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชนด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน.....	73
8 ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชนด้านความก้าวหน้า.....	75
9 ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามด้านต่าง ๆ ของการปฏิบัติงาน.....	76
10 การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามด้านต่าง ๆ ของการปฏิบัติงาน.....	77
11 อายุการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	78
12 สถานที่ปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามด้านต่าง ๆ ของการปฏิบัติงาน.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ตำแหน่งหน้าที่การงานกับการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของพัฒนาชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	80
14 ระยะเวลาที่ทำงานกับการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของพัฒนาชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	82
15 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกตามการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของพัฒนาชุมชนต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน.....	83

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 องค์ประกอบของการบริหารการพัฒนา.....	15
2 มิติการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	24
3 ความสัมพันธ์ยั่งยืนโดยทั่วไป.....	24
4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University